

TAVAK VILÁGNAPJA A BALATON RÉGIÓBAN

Civilek a Balatonnál a Balatonért

Balatoni Civil Szervezetek Szövetsége
Kőhalmi Balázs elnök
Balatonfüred, 2026.09.08

A Balaton több mint egy tó!

Egy tó - egy összefüggő térség!

- ▶ Természet
- ▶ Társadalom
- ▶ Gazdaság
- ▶ Kultúra

A Balaton számokban:

A Balaton léptéke:

- ▶ ~600 km² vízfelület
- ▶ 235 km partvonal
- ▶ 5775 km² vízgyűjtő terület
- ▶ 180 BKÜ-település
- ▶ 3 vármegye
- ▶ 270 000+ állandó lakos

Forrás: Balaton Fejlesztési Tanács - *A Balaton régiójának bemutatása*

Természeti érték - gazdasági érték

- ▶ A Balaton természeti állapota gazdasági kérdés is

2025-ben a turisztikai térségekben eltöltött vendégéjszakák 20%-át a Balatonnál regisztrálták.

Forrás: KSH: *Magyarország, 2025*, Budapest, 2026.

A Balaton sérülékeny rendszer!

► A Balaton mindig változott - az ember is alakította

- 1848 - vízrendezési beavatkozások
1863 - Sió-zsilip
≈2,5 m - történeti vízszintcsökkentés
- Mai kihívások:

vízháztartás • vízminőség • klímaváltozás • parti élőhelyek • területhasználat

BCSzSz 2001-2026

25 év a Balatonért 21 tagszervezet

- ▶ Természeti értékek megőrzése
- ▶ Fenntartható térségi fejlődés
- ▶ Civil érdekek képviselete
- ▶ Érdekegyeztetés
- ▶ Hazai és nemzetközi együttműködés

Erős civil jelenlét a Balatonnál

Civil szervezetek
számokban:

	2010	2023
► Magyarország	~57 000	~53 600
► BKÜ	1903	1837

Civil aktivitási mutató:

- BKÜ: 6,7%
- Magyarország átlag: ~5,5%

Forrás: BIFÜ Nkft., BKÜ 2024. évi területi monitoring jelentés,
135-136. o.

Mit csinálnak valójában a civilek?

► Civil részvétel a gyakorlatban

- **Jelez** - helyi problémák
- **Véleményez** - tervek, stratégiák
- **Egyeztet** - döntéshozókkal
- **Cselekszik** - konkrét környezeti ügyekben
- **Szemléletet formál** - konferenciák, programok
- **Hálózatot épít** - hazai és nemzetközi kapcsolatok

Vízvédelem

konkrét ügyek a Balaton vizének védelmében:

- ▶ Keszthelyi-öböl és Szigligeti-öböl kotrása
- ▶ Átfogó kotrási terv
- ▶ Önálló pénzügyi keret megléte
- ▶ Befolyók foszforterhelésének csökkentése
- ▶ Nádgazdálkodás
- ▶ Illegális vízi műtárgyak eltávolítása

Forrás: BCSZSZ 2023., 2024., 2025. évi beszámolók.

Civil részvétel a szakmai döntés-előkészítésben

Nemcsak jelen vagyunk - véleményezünk is

- ▶ **2023**
OVF - Víz tudományi és Vízbiztonsági Nemzeti Laboratórium
- ▶ **2024**
Vízparti Terv - Klímaadaptáció és fenntarthatóság munkacsoport
- ▶ **2025**
Fenntartható Térségi Mobilitási Terv
BATÉK + Vízparti Terv
- ▶ **2026**
NÉS-2 felülvizsgálat
új klímátörvény normaszöveg

Forrás: BCSZSZ 2023., 2024., 2025. évi beszámolók.

A Balaton a világ tavai között

Living Lakes Network

Amerikai tavak és vizes élőhelyek: Argentína (Esteros del Iberá), Kanada (Columbia folyó vizes élőhelyei) Winnipeg-tó, Kolumbia (Fúquene-tó, Tota-tó) Guatemala Atitlán-tó Brazília, Bolívia és Paraguay Pantanal, Brazília, Paraguay és Argentína Mata Atlántica, Dominikai Köztársaság Bajo Yuna Mangrove, Mexikó Ignacio Allende víztározó, Chapala-tó, Laguna de Zapotlán, Paraguay Lagunita komplexum, Peru és Bolívia Titicaca-tó, U.S.A Mono-tó, Uruguay Laguna de Rocha

Afrikai tavak és vizes élőhelyek: Benin Nokoué-tó, Botswana Okavango Delta, Burundi, Kongói Kongúság Tanzánia és Zambia Tanganjika-tó, Kamerun Ossa-tó, Kenya és Tanzánia Lake Jipe, Kenya, Tanzánia és Uganda Viktória-tó, Malawi Malawi-tó, Ruanda Kivu-tó, Sierra Leone Sonfon-tó, Dél-Afrika Szent Lucia-tó, iSimangaliso Wetland Park, Uganda Lake Wamala

Ázsia tavak és vizes élőhelyek: Banglades Sundarbans, Grúzia Paliastomi-tó, India Deepor Beel, Chilika-tó, Wular-tó, Indonézia Mahakam-tavak és vizes élőhelyek, Izrael, Jordánia és Palesztina Holttenger, Japán Biwa-tó, Kazahsztán Tengiz-tó és Korgaljinski-tavak, Kirgizisztán Issyk-tó – Kul. Mongólia Hovsgol-tó. Uvs-tó. Pakisztán Deh Akro vizes élőhelyek, Fülöp-szigetek Sampaloc-tó, Taal-tó, Paligui vizes élőhely Oroszország Baikali-tó, Srí Lanka Bolgoda-tó, Madampa-tó, Törökország Eğirdir-tó, Sapanca-tó, Uluabat tó

Európai tavak és vizes élőhelyek: Dánia Kolindsund vizes élőhelyek, Észtország Tó Võrtsjärv, Észtország és Oroszország Peipsi-tó, Németország Holstein, Svájc Chiemsee-tó, Steinhude-tó, Lusátiai Tóvidék, Felső-Svábia-tavak, Németország, Ausztria & Svájc Bodeni tó, Nagy-Britannia Lake District, Norfolk és Suffolk Broad, Görögország Nestos Delta, **Magyarország Balaton-tó**, Olaszország Trasimeno-tó, Litvánia Labanoras vizes élőhelyek, Lengyelország Milicz-tavak, Spanyolország Albufera-tó, La Mancha vizes élőhelyek, Tierra de Campos vizes élőhelyek

Forrás: <https://livinglakes.org>

A Balaton Európában (ELLA)

A tavak és vizes élőhelyek Európa legveszélyeztetettebb élőhelyei.

2022. május 4-én a BCSzSz hét civil szervezettel együtt megalapította az Európai Élő Tavak Szövetségét

- ▶ 2023 - ELLA találkozó, Róma
- ▶ 2024 - ELLA közgyűlés
- ▶ 2025 - ELLA Members' Assembly

Folyamatos jelenlét: A civil érdekképviselő nem alkalmi munka!

- ▶ **2022:** 11 kiemelt esemény/folyamat
 - ▶ **2023:** 12 kiemelt esemény/folyamat
 - ▶ **2024:** 32 kiemelt esemény/folyamat
 - ▶ **2025:** 37 kiemelt esemény/folyamat
 - ▶ **2026. I. félév:** 44 dokumentált részvétel/ügy
-
- ▶ **Konferenciák • munkacsoportok • társadalmi egyeztetések • BFT • nemzetközi programok**

Forrás: BCSZSZ éves tevékenységi beszámoló, 2022-2026.

Civil részvétel: jelenlét és döntési jog

- ▶ BCSZSZ a BFT-ben
- ▶ 2001-2009 tanácskozási jogú tagság
- ▶ 2010-2014 szavazati jogú tagság
- ▶ 2015-től napjainkig tanácskozási jogú tagság

Jelen lenni $\neq$ dönteni

Forrás: BCSZSZ - BFT beszámolók

Mi a civil lét ereje - és mi a korlátja?

► ERŐ

- helyi tudás
- folyamatos jelenlét
- független vélemény
- közösségi hálózat
- gyors reagálás
- szakmai kapcsolatok

► KORLÁT

- korlátozott erőforrás
- önkéntes kapacitás
- adminisztratív teher
- széttagoltság
- korlátozott döntési jog

A civil részvétel akkor igazán értékes, ha beépül a döntés-előkészítésbe!

A tó egységes.

A térségi irányítás több szereplő között oszlik meg!

- ▶ 180 település
- ▶ 3 vármegye
- ▶ 1 Balaton

MI KELL A BALATONNAK?

- ▶ Egységes térségi gondolkodás
- ▶ Összehangolt tervezés
- ▶ Természeti és gazdasági érdekek egyensúlya
- ▶ Valódi civil részvétel
- ▶ Intézményesített érdekegyeztetés

ÖNÁLLÓ BALATON RÉGIÓ!

A Balaton megérdemli!

Köszönöm a figyelmet!

Köszönöm a figyelmet!

Balatoni Civil Szervezetek Szövetsége
Kőhalmi Balázs elnök
Balatonfüred, 2026.09.08

+3630 3476036

bcszsz@freemail.hu

balazs.varazshangokegyesulet@gmail.com